

Cuprins

Introducere	XVII
Partea I. Perspectiva națională	1
Capitolul I. Avocatul Poporului în România – concept, poziționare	
<i>Dan BALICA, Bianca RADU</i>.....	3
§1. Introducere	3
§2. Ideea Ombudsmanului – origini istorice	3
§3. Ombudsmanul – concept.....	5
§4. Ombudsmanul românesc. Misiune, puteri și sferă de control.....	8
§5. Relația Ombudsmanului român cu instanțele judecătorești.....	18
§6. Relația dintre Ombudsman și Parlament.....	22
§7. Relația dintre Ombudsman și executiv (administrația publică).....	26
§8. Relația dintre Ombudsman și cetățeni.....	28
§9. Concluzii.....	33
Capitolul II. Raporturile Avocatului Poporului cu jurisdicția constituțională	
<i>Dana Apostol TOFAN</i>.....	36
§1. Aspecte generale	36
§2. Fundamentele constituționale românești ale instituției	40
§3. Raporturile cu jurisdicția constituțională	44
3.1. Dispoziții de natură constituțională	44
3.2. Dispoziții de natură legală și aspecte de jurisprudență	50
§4. Concluzii	56

Capitolul III. Ombudsmanul român și interacțiunea acestuia cu instanțele de judecată – o cercetare empirică

Dacian C. DRAGOȘ, Bogdana NEAMȚU, Dan BALICA..... 59

§1. Instituția Ombudsmanului. Modelul românesc dintr-o perspectivă comparată	59
§2. Interacțiunea Ombudsmanului cu instanțele de judecată.....	63
§3. O cercetare empirică cu privire la raportul dintre Instituția Ombudsmanului și instanțele judecătorești	69
3.1. Obiectivul cercetării	69
3.2. Dimensiunile interacțiunii dintre Ombudsman și instanțele judecătorești.....	70
3.3. Metodologie.....	70
3.4. Analiza datelor.....	72
3.4.1. Parteneriat cu Curtea Constituțională	72
3.4.2. Interacțiunea cu instanțele de drept comun.....	74
3.4.3. Controlul managementului justiției.....	78
3.4.4. O evaluare generală a instituției Ombudsmanului	86
§4. Concluzii	86

Capitolul IV. Instituția Avocatului Poporului: posibil studiu de caz pentru *ipocrizia organizațională*?

Laura HOSSU 89

§1. Justificare	89
§2. Dimensiunile cercetării	93
2.1. Scop	93
2.2. Cadrul teoretic	93
2.3. Metodologie.....	98
§3. Avocatul Poporului: o organizație <i>ipocrită</i> ?	98
3.1. Avocatul Poporului: organizație bazată pe acțiune..	99
3.2. Avocatul Poporului: consolidarea poziției sau organizație <i>politică</i> ?	104
3.3. Avocatul Poporului: manifestări de organizație <i>ipocrită</i> ?	107
§4. Analiza din perspectiva <i>ipocriziei organizaționale</i>	113
§5. Concluzii și direcții de cercetare viitoare.....	118

Capitolul V. Percepția instituțională a Ombudsmanului în România – evidențe empirice	
<i>Bogdana NEAMȚU, Radu CARP, Corina REBEGEA</i>	124
§1. Percepția instituției în presă și de către societatea civilă – context pentru formularea ipotezei cercetării empirice privind percepția cetățenilor	124
§2. Scopul și metodologia cercetării empirice	127
2.1. Percepția cetățenilor	127
2.2. Relația Avocatului Poporului cu administrația publică	137
2.3. Percepția membrilor Parlamentului vizavi de instituția Avocatului Poporului	138
§3. Concluzii	141
Partea a II-a. Perspective internaționale	143
Capitolul I. Valoarea adăugată a Ombudsmanului în sistemul justiției administrative olandeze	
<i>Gio ten BERGE, Philip M. LANGBROEK</i>	145
§1. Introducere	145
§2. Protecția juridică a cetățenilor împotriva administrației	145
2.1. Sistemul instanțelor	146
2.2. Procedurile administrative ale instanțelor	148
2.3. Soluții posibile ale instanțelor	151
§3. Recursul la Ombudsman – recursul la principiile de bună administrare.....	151
3.1. Regulamentul de procedură.....	152
3.2. Funcția suplimentară a Ombudsmanilor	155
3.3. Solicitări de administrare corectă (bună administrare)	157
3.4. Un exemplu de construcție a normelor Ombudsmanului în context	161
§4. Evaluare	162
4.1. Compararea instanțelor administrative cu Ombudsmanii	162
4.2. Ombudsmanul și dreptul administrativ.....	163
4.3. Ombudsmanii și buna guvernare	165

Capitolul II. Management și echitate – reflecțiile unui Ombudsman

Alex BRENNINKMEIJER	166
§1. Birocrația.....	166
§2. Teoria pieței libere	168
§3. Managementul public.....	169
§4. Comportamentul corect (onest).....	170
§5. Persoana și sistemul	172
§6. Guvernarea eficientă	173
§7. Interfețe.....	175
7.1. Contactul personal.....	175
7.2. Comportamentul corect	176
7.3. Participarea.....	177
§8. Cetățenia	178
§9. Neînțelegeri.....	179
§10. Echilibrul rezonabil și rațional.....	180
§11. Cât costă?.....	182
§12. Concluzii.....	182

Capitolul III. Contribuții aduse studiului instituției Ombudsmanului: regimuri juridice polijurale și impactul soluționării conflictului în contextul canadian al liberului acces la informațiile de interes public

Laverne JACOBS	185
§1. Introducere	185
§2. Tipuri de mecanisme de soluționare a disputelor: inchizitorial, adversarial și de tip Ombudsman	187
2.1. Procese de tip adversarial	189
2.2. Procesele inchizitoriale.....	191
2.3. Ombudsmanul.....	194
§3. Accesul la informație (ATI). Sisteme de soluționare a conflictului în Canada.....	198
3.1. Procesul de accesare a informației în Quebec – un sistem cu adevărat adversarial?.....	199
3.2. Biroul federal al Comisarului pentru informații	200
3.3. Alte provincii și teritorii	204
§4. Soluționarea plângerilor prin anchete sau prin adjudicare? O cercetare empirică preliminară	205

4.1. Revizuirea dezbaterii anchetă versus adjudecare în soluționarea plângerilor la nivel federal.....	205
4.1.1. Competența instituțională	206
4.1.2. Accesul la justiție.....	207
4.1.3. Eficiența.....	208
4.1.4. Eficiența în promovarea transparenței guvernamentale	208
4.2. Studiind impactul investigațiilor OIC: metodologie empirică și rezultate	209
4.2.1. Metodologia empirică	209
4.2.2. Rezultate empirice	211
§5. Concluzii	212

Capitolul IV. Între ciocan și nicovală: Ombudsmanul belgian între procedura de recurs administrativ și cea de recurs jurisdicțional

Ludo M. VENY, Ivo CARLENS, Bengt VERBEECK.....	215
§1. Introducere	215
§2. Protejarea cetățeanului	216
2.1. Protecția juridică – o evoluție treptată	216
2.2. Intersectarea mecanismelor de protecție juridică: studiu de caz.....	227
§3. Poziția Ombudsmanului	231
3.1. O <i>reclamație</i> nu este întotdeauna o <i>reclamație</i>	233
3.2. Ridicarea ștachetei: reclamații declarate <i>inadmisibile</i>	235
3.3. Ombudsmanul în ipostaza de <i>controlor de trafic</i> ...	238
§4. <i>Quis custodiet ipsos custodiet</i>	239
4.1. Statutul Ombudsmanului în Belgia.....	239
4.2. Reclamații împotriva Ombudsmanului?	240
§5. Intersectarea reclamațiilor și a recursurilor.....	241
5.1. Natura serviciilor de tip Ombudsman.....	241
5.2. Sarcinile unor categorii diferite de Ombudsman	242
5.3. Ombudsmanii și recursurile administrative: o relație dificilă	244
§6. Nicio soluție permanentă... doar concluzii provizorii	249

**Capitolul V. Soluționarea plângerilor cetățenilor în domeniul
justiției în Franța: Este Ombudsmanul necesar?**

<i>Hélène PAULIAT</i>	252
§1. Introducere	252
§2. Necesitatea creării Ombudsmanului care să soluționeze plângerile cetățenilor	257
2.1. Clasificarea plângerilor	257
2.2. Specificitatea plângerii	263
§3. Rolul și funcțiile Ombudsmanului	265
3.1. Instituția abilitată să primească plângerea	266
3.2. Crearea de proceduri transparente: efortul francez.....	269

**Capitolul VI. Modelul Ombudsmanului britanic, irlandez și
australian: expansiune, redimensionare și noi orizonturi**

<i>Brian THOMPSON, Richard KIRKHAM, Trevor BUCK</i> ...	277
§1. Introducere	277
§2. Concepte teoretice.....	278
§3. Metodologie	281
3.1. Evaluarea procedurii de soluționare a petițiilor	281
3.2. Îmbunătățire.....	283
§4. Extinderea rolului Ombudsmanului	285
§5. Restrângerea rolului unui Ombudsman.....	286
§6. Analiza rezultatelor	288
6.1. Reducerea rolului în soluționarea petițiilor	288
6.2. Extinderea rolului de evaluare sistemică	291
6.3. Atribuții adiționale.....	292
6.4. Atribuții jurisdicționale specifice	295
6.5. Competențe adiționale inadecvate	296
§7. Concluzii	297

**Capitolul VII. Politicile anti-corupție dintr-o perspectivă
comparativă: rolul instituției Ombudsmanului în creșterea
gradului de transparență în sectorul public din state
ale Americii Latine**

<i>Cecilia LAVENA</i>	300
§1. Introducere	300
§2. O perspectivă globală a modelului Ombudsmanului	304

§3. Diseminarea modelului Ombudsmanului:	
abordarea latino-americană	308
3.1. Abordarea latino-americană a Ombudsmanului pentru contracararea corupției: cadrul legal	309
3.2. Abordarea latino-americană a Ombudsmanului: contextul istoric.....	310
3.3. Abordarea latino-americană a Ombudsmanului: hibrid sau model al drepturilor omului?.....	312
3.4. Abordarea latino-americană a Ombudsmanului: performanța modelului.....	317
§4. Rolul Ombudsmanului latino-american în transparența guvernamentală	319
§5. Concluzii.....	323

Capitolul VIII. Instituția Ombudsmanului în Africa de Sud – evoluție și provocări

Montesh MOSES	348
§1. Introducere	348
§2. Metodologie	349
§3. Context.....	349
3.1. Scandalul <i>Informația</i>	349
3.2. Comisia Erasmus	352
3.3. Avocatul General și oficiul Ombudsmanului	352
3.4. Teorii ale guvernantei corporative în Africa de Sud	354
3.5. Valori și principii de bază care guvernează administrația publică în Africa de Sud.....	356
§4. Apărătorul Public Sud African.....	356
4.1. De ce a fost înființat biroul Apărătorului Public	356
4.2. Mandatul.....	358
4.3. Puteri și funcții	358
4.4. Jurisdicție.....	359
4.5. Independența Apărătorului Public	359
4.6. Numire în funcție.....	359
§5. Studiu de caz. Investigația comună a afacerii armelor.....	360
§6. Provocări	360
6.1. Dublarea funcțiilor.....	360

XVI   *Instituția Ombudsmanului: justiție alternativă?*

6.2. Lipsa puterii și a autorității pentru impunerea constatărilor	361
6.3. Imparțialitate și independență.....	361
6.4. Recomandări.....	362
§7. Concluzii	364